

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการสื่อสารระหว่างผู้สมรส และระดับความพึงพอใจในชีวิตสมรสของผู้สมรสนั้นๆ ด้วย และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลเพื่อศึกษา กระทำเพียงครั้งเดียวในกลุ่มการศึกษาเพียงกลุ่มเดียว (One Shot Descriptive Research) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้สมรสในเขตกรุงเทพมหานครที่อาศัยอยู่กับคู่สมรสของตน

การวิจัยส่วนที่ 1

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยส่วนที่ 1 ได้แก่ ผู้สมรสที่อาศัยอยู่กับคู่สมรสของตน ที่มีอายุ 20 ปีขึ้นไป และมีระยะเวลาการสมรสไม่ต่ำกว่า 2 ปี จำนวน 325 คน แบ่งเป็น ชาย 142 คน และหญิง 183 คน ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนผู้สมรสแบ่งตามระยะเวลาการสมรส

ระยะเวลาการสมรส	เพศ		รวม
	ชาย(คน)	หญิง(คน)	
2-10 ปี	69	78	147
11-25 ปี	46	70	116
25 ปี ขึ้นไป	27	35	62
รวม	142	183	325

วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามลักษณะและจำนวนที่ต้องการดังที่ได้กล่าวแล้ว

การวิจัยส่วนที่ 2

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้สมรสที่มีระดับความพึงพอใจในชีวิตสมรสสูง และ ผู้สมรสที่มีระดับความพึงพอใจในชีวิตสมรสต่ำ ซึ่งผู้วิจัยคัดเลือกมาจากการวิจัยในส่วนที่ 1 โดยมีเกณฑ์การคัดเลือก ดังนี้

ผู้วิจัยจำแนกผู้สมรสที่มีความพึงพอใจในชีวิตสมรสสูง ได้แก่ ผู้สมรสที่มีคะแนนความพึงพอใจในชีวิตสมรสสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 325 คน ตั้งแต่ 1 SD ขึ้นไป ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 48 คน

ผู้สมรสที่มีความพึงพอใจในชีวิตสมรสต่ำ ได้แก่ ผู้สมรสที่มีคะแนนความพึงพอใจในชีวิตสมรสต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 325 คน ตั้งแต่ 1 SD ลงมา ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 56 คน

รวมกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยส่วนที่ 2 เท่ากับ 104 คน จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 325 คน

ตารางที่ 2 จำนวนผู้สมรสที่มีความพึงพอใจในชีวิตสมรสสูง และต่ำ จำแนกตามระยะเวลา

การสมรส

ระยะเวลาการสมรส	ความพึงพอใจในชีวิตสมรส	
	สูง	ต่ำ
2-10 ปี	21	29
11-25 ปี	14	20
25 ปี ขึ้นไป	13	7
รวม	48	56

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป และแบบวัด 2 ฉบับ ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 แบบวัดลักษณะการสื่อสารของผู้สมรส

ตอนที่ 3 แบบวัดความพึงพอใจในชีวิตสมรส

แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

เป็นการสอบถามข้อมูลภูมิหลัง ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระยะเวลาการสมรส จำนวนบุตร ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว

จากการศึกษางานวิจัยของอักษณิภรณ์ นิลอรุณ(2542) พบว่า ตัวแปร สถานภาพความเป็นสามีภรรยา อายุ ระยะเวลาการสมรส และระดับการศึกษา เป็นตัวแปรที่มีผลกับรูปแบบการสื่อสาร และจากการศึกษาของ Braginsky (อ้างใน วารสารสถาบันสุขภาพจิต, 2537) พบว่า การสื่อสารระหว่างพ่อแม่ลูกที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำมักพบกับลูกด้วยความดุตัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของเกศศิริ บุญญะอดิชาติที่กล่าวว่า ปัจจัยที่ผลต่อการสื่อสาร ได้แก่ อายุ เพศ ระดับการศึกษา และฐานะ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า ควรศึกษาตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการสมรส และฐานะทางเศรษฐกิจ จึงได้สอบถามตัวแปรดังกล่าวในแบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของบุคคล เพิ่มเติมว่า จำนวนบุตร และตัวแปรต่างๆข้างต้น มีผลต่อความพึงพอใจในชีวิตสมรส

แบบวัดการสื่อสารของผู้สมรส

แบบวัดฉบับนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากทฤษฎีการสื่อสารตามแนวคิดของ Virginia Satir

1. ลักษณะของแบบวัด

แบบวัดการสื่อสารของผู้สมรส เป็นแบบวัดการสื่อสารของผู้สมรส เมื่อเกิดความขัดแย้งกับคู่สมรสในสถานการณ์ต่างๆ เนื่องจากผู้วิจัยต้องการทราบปริมาณของการสื่อสาร ในแต่ละลักษณะอันได้แก่ การสื่อสารแบบสอดคล้อง การสื่อสารแบบตำหนิผู้อื่น การสื่อสารแบบคล้อยตาม การสื่อสารแบบเฉยใจ และการสื่อสารแบบยึดติดกับเหตุผล และด้วยปริมาณของลักษณะ การสื่อสารจะเป็นสิ่งที่ระบุได้ว่าบุคคลใช้การสื่อสารในลักษณะใดเป็นส่วนใหญ่ เพราะ บุคคลจะไม่ใช้การสื่อสารในลักษณะใดลักษณะหนึ่งเพียงอย่างเดียว แต่จะผสมผสานกันหลายลักษณะ (ศักดิ์ดา ขำคม, 2540; สุพิศ รนขาว, 2542) ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสร้างแบบวัดโดยใช้มาตราประเมินค่า เนื่องจากมีความเหมาะสมที่จะใช้วัดการสื่อสารระหว่างผู้สมรส โดยแบบวัดฉบับนี้มีลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า (likert scale) 5 ระดับ จาก 1 ถึง 5 คือ บ่อยมาก บ่อย ปานกลาง บางครั้ง และไม่เคย ประกอบด้วยข้อกระทงจำนวน 30 ข้อ ซึ่งวัดการสื่อสาร 5 แบบ โดยมีโครงสร้างของแบบวัด ดังนี้

1) การสื่อสารแบบสอดคล้อง (Congruent) เป็นสถานการณ์ที่ผู้พูดสามารถสื่อสารความรู้สึกและความต้องการของตนให้ผู้รับได้อย่างชัดเจน ตรงไปตรงมา เช่น “เมื่อท่านต้องการให้ผู้สมรสทำสิ่งใดให้ ท่านมักจะขออย่างอย่างสุภาพและตรงไปตรงมา” ประกอบด้วยข้อกระทงจำนวน 6 ข้อ ได้แก่ข้อที่ 1, 9, 15, 21, 24 และ 29

2) การสื่อสารแบบตำหนิผู้อื่น (Blaming) เป็นสถานการณ์ที่ผู้พูดมักใช้คำพูดในเชิงตำหนิหรือโยนความผิดให้กับผู้อื่นหรือเหตุการณ์ เพื่อหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบในสิ่งที่เกิดขึ้น เช่น “เมื่อท่านไม่พอใจการกระทำของคู่สมรส ท่านจะพูดเสียงดัง บ่นหรือตำหนิคู่สมรส” ประกอบด้วยข้อกระทงจำนวน 6 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 5, 8, 13, 17, 20 และ 30

3) แบบคล้อยตาม (Placating) เป็นสถานการณ์ที่ผู้พูดแสดงความเห็นด้วย หรือเข้าข้างอีกฝ่ายหนึ่งจนเกินไป เพื่อให้ผู้อื่นพอใจ ทั้งๆที่บางครั้งไม่ตรงกับความรู้สึกและความต้องการของตน เช่น “ท่านเคยทำเป็นเห็นด้วยกับความคิดของคู่สมรส เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้ง” ประกอบด้วยข้อกระทง 6 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 2, 6, 7, 16, 19 และ 27

4) แบบเฉไฉ (Irrelevant) เป็นสถานการณ์ที่ผู้พูดเบี่ยงเบน และหันเหออกนอกเรื่องที่กำลังสนทนา ด้วยการขัดคอหรือเปลี่ยนเรื่องพูด หรือแสดงออกในสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่กำลังสนทนา เช่น “หากคู่สมรสถามท่านในเรื่องที่ท่านไม่อยากจะพูดถึง ท่านจะทำเป็นถามถึงเรื่องอื่น หรือชวนคุยเรื่องอื่นแทน” ประกอบด้วยข้อกระทง 6 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 4, 12, 14, 18, 23 และ 25

5) แบบยึดติดกับเหตุผล (Super Reasonable) เป็นสถานการณ์ที่ผู้พูดใช้เหตุผลมาก พยายามหลีกเลี่ยงการแสดงอารมณ์ เก็บความรู้สึก เช่น “เมื่อคู่สมรสตำหนิท่าน ท่านจะอธิบายด้วยเหตุผลต่างๆว่า สิ่งที่ท่านทำนั้นถูกต้อง” ประกอบด้วยข้อกระทง 6 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 3, 10, 11, 22, 26 และ 28

(ข้อ 1-5 ให้ดูรายละเอียดและเลขที่รายชื่อของแบบวัด ในภาคผนวก ข, หน้า 101-103)

2. วิธีการตอบแบบวัด

ให้ผู้ตอบแบบวัดประเมินตนเองว่าได้ใช้วิธีการสื่อสารตามสถานการณ์ต่างๆมากน้อยเพียงใด จากนั้นให้ทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับลักษณะการสื่อสารของตนมากที่สุด โดยแต่ละข้อกระทงจะมีตัวเลือก ดังนี้

- 1 = ไม่เคย หมายถึง โดยทั่วไปฉันไม่เคยใช้วิธีการสื่อสารเช่นนั้นเลย
- 2 = บางครั้ง หมายถึง โดยทั่วไปฉันใช้วิธีการสื่อสารเช่นนั้นบ้างเล็กน้อย
- 3 = ปานกลาง หมายถึง โดยทั่วไปฉันใช้วิธีการสื่อสารเช่นนั้นในปริมาณปานกลาง
- 4 = บ่อย หมายถึง โดยทั่วไปฉันใช้วิธีการสื่อสารเช่นนั้นเป็นส่วนมาก
- 5 = บ่อยมาก หมายถึง โดยทั่วไปฉันใช้วิธีการสื่อสารเช่นนั้นเป็นประจำ

3. เกณฑ์การให้คะแนน

การให้คะแนนจะให้รายข้อ โดยมีช่วงคะแนนตั้งแต่ 1-5 คะแนน ซึ่งให้คะแนนรายข้อตามความบ่อยครั้งของการใช้วิธีการสื่อสารแต่ละแบบ ดังนี้คือ

คำตอบ	คะแนน
บ่อยมาก	5
บ่อย	4
ปานกลาง	3
บางครั้ง	2
ไม่เคย	1

4. การแปลผล

ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การตัดคะแนนของคะแนนเฉลี่ยรวมในแต่ละด้าน โดยคะแนนแต่ละช่วง แสดงถึงการใช้การสื่อสารแบบนั้นๆสูงหรือต่ำ ดังนี้

ช่วงคะแนน	ใช้การสื่อสารในแบบนั้นๆในระดับ
1.00 – 2.49	ต่ำ
2.50 – 2.74	ค่อนข้างต่ำ
2.75 – 3.24	ปานกลาง
3.25 – 3.49	ค่อนข้างสูง
3.50 – 5.00	สูง

5. การพัฒนาแบบวัดการสื่อสารของผู้สมรส

ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีการสื่อสารตามแนวของ Virginia Satir และสร้างข้อกระทงตามการสื่อสาร 5 แบบ แบบละ 8 ข้อ โดยขั้นตอนการพัฒนาแบบวัดนั้น ผู้วิจัยพัฒนาภายใต้การให้คำปรึกษาของผู้เชี่ยวชาญ 2 ท่าน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กรรณิการ์ นลราชสุวัจน์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ชุมพร ยงกิตติกุล

6. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

6.1 การประเมินค่าความตรง (Validity)

6.1.1 การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

ผู้วิจัยได้นำแบบวัดการสื่อสารของผู้สมรสทั้ง 40 ข้อ ไปตรวจสอบ ความตรงตาม คำจำกัดความและความถูกต้องของภาษาที่ใช้ จากผู้ทรงคุณวุฒิในคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจำนวน 2 ท่าน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรรณิการ์ นลราชสุวัจน์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ชุมพร ยงกิตติกุล ภายหลังจากตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาที่มีข้อกระทงที่ผ่านการคัดเลือกจำนวน 30 ข้อ จากการสื่อสาร 5 แบบ

6.1.2 การตรวจสอบความตรงตามสภาพ (Concurrent Validity)

ผู้วิจัยได้พิจารณานำข้อกระทงที่ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา และปรับแก้ภาษาแล้วไปทดลองกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยและมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ เช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้สมรสจำนวน 30 คนแบ่งเป็นชาย 15 คนและหญิง 15 คน ผู้วิจัยหาค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้อกระทงที่เหลือแต่ละด้าน (Corrected Item-Total Correlation: CITC) เพื่อคัดเลือกข้อกระทงที่มีค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์อย่างน้อย .31 ขึ้นไป ที่ระดับ $p < .05$ พบว่ามีข้อกระทงบางข้อไม่ผ่านเกณฑ์ดังกล่าว แต่ผู้วิจัยยังคงไว้เพราะมีความสำคัญตามโครงสร้างของแบบวัด ซึ่งผู้วิจัยจะนำข้อกระทงดังกล่าว มาปรับแก้ภาษาและให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบอีกครั้ง จากนั้นนำไปทดลองใช้กับผู้สมรสจำนวน 46 คนแบ่งเป็นชาย 19 คนและหญิง 27 คน แล้วจึงนำมาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้อกระทงที่เหลือในแต่ละด้าน (Corrected Item Total Correlations) พบว่ามีค่า CITC อยู่ระหว่าง .22 ถึง .79 ที่ระดับ $p < .05$

6.2 การประเมินค่าความเที่ยง (Reliability)

ผู้วิจัยตรวจสอบวัดค่าความเที่ยง (Reliability) จากผู้สมรสจำนวน 46 คนโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงเชิงความสอดคล้องภายใน (Cronbach's Coefficient of Internal Consistency) ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค ทั้งนี้ผู้วิจัยได้หาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาในแต่ละด้านของการสื่อสาร ได้ค่าอัลฟา ดังนี้

ด้าน	ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา
การสื่อสารแบบสอดคล้อง	.74
การสื่อสารแบบตำหนิผู้อื่น	.83
การสื่อสารแบบคล้อยตาม	.81
การสื่อสารแบบเฉยใจ	.70
การสื่อสารแบบยึดติดกับเหตุผล	.81

แบบวัดความพึงพอใจในชีวิตสมรส

แบบวัดฉบับนี้ผู้วิจัยพัฒนามาจากแบบวัดคุณภาพชีวิตสมรสด้านความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรสของงามตา วณิชทานนท์ และคณะ (2545) ทั้งนี้ผู้วิจัยได้คัดเลือกองค์ประกอบบางด้านจากแบบวัดดังกล่าวมาใช้ในการวัดความพึงพอใจในชีวิตสมรส เนื่องจาก ความพึงพอใจในชีวิตสมรสเป็นองค์ประกอบหนึ่งของคุณภาพชีวิตสมรส

1. ลักษณะของแบบวัดความพึงพอใจในชีวิตสมรส

แบบวัดความพึงพอใจในชีวิตสมรสจะเป็นแบบวัดแบบมาตรประเมินค่า 5 ระดับ จาก 1 ถึง 5 คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุดประกอบด้วยข้อกระทงจำนวน 22 ข้อ วัดความพึงพอใจในชีวิตสมรส 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความใกล้ชิดผูกพัน ด้านทัศนคติต่อผู้สมรส และด้านการเงิน โดยมีโครงสร้างของแบบวัด (ภาคผนวก ข) ดังนี้

1) ด้านความใกล้ชิดผูกพัน เป็นการวัดระดับความพอใจ ด้านความใกล้ชิดผูกพันระหว่างผู้สมรส ซึ่งเป็นปัจจัยในด้านจิตลักษณะเดิมของบุคคลกับคุณภาพชีวิตสมรส เช่น "ฉันรู้สึกว่าได้รับความสนใจจากผู้สมรส" โดยมีข้อความทางบวก 4 ข้อ และข้อความทางลบ 3 ข้อ รวม 7 ข้อ ได้แก่ข้อที่ 1, 2, 3, 4, 7, 12 และ 22

2) ด้านทัศนคติต่อผู้สมรส เป็นการวัดระดับความพอใจ ด้านการมีทัศนคติที่ดีต่อผู้สมรส ซึ่งเป็นปัจจัยในด้านจิตลักษณะตามสถานการณ์กับคุณภาพชีวิตสมรส เช่น "เมื่อได้อยู่ใกล้ชิดผู้สมรส ฉันรู้สึกสุขใจ" โดยมีข้อความทางบวก 3 ข้อ และข้อความทางลบ 4 ข้อ รวม 7 ข้อ ได้แก่ข้อที่ 5, 8, 10, 16, 17, 20 และ 21

3) ด้านการเงิน เป็นการวัดระดับความพอใจ ด้านฐานะทางเศรษฐกิจที่ไม่ขัดสน ซึ่งเป็นปัจจัยในด้านสถานการณ์ทางสังคม เช่น "ทุกๆเดือนครอบครัวของฉันมีรายได้เหลือ เพื่อเก็บออมไว้ใช้จ่ายจำเป็น" โดยมีข้อความทางบวก 4 ข้อ และข้อความทางลบ 4 ข้อ รวม 8 ข้อ ได้แก่ข้อที่ 6, 9, 11, 13, 14, 15, 18 และ 19 (ดูรายละเอียดและเลขที่รายชื่อของแบบวัดในภาคผนวก ข, หน้า 104 -105)

2. วิธีการตอบแบบวัด

ให้ผู้ตอบแบบวัดประเมินตนเองว่าตนมีความรู้สึกพึงพอใจในชีวิตสมรสมากน้อยเพียงใด จากนั้นให้ทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของตนมากที่สุด โดยแต่ละข้อกระทงจะมีตัวเลือก ดังนี้ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

1=น้อยที่สุด หมายถึง ฉันมีความรู้สึกพึงพอใจในชีวิตสมรสในเรื่องดังกล่าวต่ำมาก

2=น้อย หมายถึง ฉันมีความรู้สึกพึงพอใจในชีวิตสมรสในเรื่องดังกล่าวค่อนข้างต่ำ

3=ปานกลาง หมายถึง ฉันมีความรู้สึกพึงพอใจในชีวิตสมรสในเรื่องดังกล่าวในระดับปานกลาง

4=มาก หมายถึง ฉันมีความรู้สึกพึงพอใจในชีวิตสมรสในเรื่องดังกล่าวในค่อนข้างสูง

5=มากที่สุด หมายถึง ฉันมีความรู้สึกพึงพอใจในชีวิตสมรสในเรื่องดังกล่าวในระดับสูง

3. เกณฑ์การให้คะแนน

การตรวจให้คะแนนแต่ละข้อกระทงในแบบวัดชุดนี้มี 2 ลักษณะ คือ ข้อความทางบวก และข้อความทางลบ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คำตอบ	คะแนน	
	ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ
น้อยที่สุด	1	5
น้อย	2	4
ปานกลาง	3	3
มาก	4	2
มากที่สุด	5	1

4. การแปลผล

ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การตัดคะแนนของคะแนนเฉลี่ยรวมในแต่ละด้าน โดยคะแนนแต่ละช่วง แสดงถึงระดับความพึงพอใจในชีวิตสมรส ดังนี้

ช่วงคะแนน	ระดับความพึงพอใจในชีวิตสมรส
1.00 – 2.49	ต่ำ
2.50 – 2.74	ค่อนข้างต่ำ
2.75 – 3.24	ปานกลาง
3.25 – 3.49	ค่อนข้างสูง
3.50 – 5.00	สูง

5. การพัฒนาแบบวัดการสื่อสารของผู้สมรส

5.1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารและคู่สมรส และศึกษาแบบวัดคุณภาพชีวิตสมรสด้านความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรสของงามตา วนิันทานนท์ และคณะ(2545) ที่สร้างขึ้นจากแนวคิดและงานวิจัยของ Lewis และ Spanier

5.2 ผู้วิจัยได้คัดเลือกองค์ประกอบบางด้านจากแบบวัดคุณภาพชีวิตสมรสด้านความสัมพันธ์ ระหว่างคู่สมรสของงามตา วนิันทานนท์ และคณะ(2545) โดยเลือกองค์ประกอบที่พบว่าส่งผลทางตรงต่อความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรสมากที่สุด 3 ด้าน ได้แก่องค์ประกอบด้านความใกล้ชิดผูกพัน ด้านทัศนคติต่อผู้สมรส และด้านการเงิน เพื่อนำมาวัดความพึงพอใจในชีวิตสมรสในการวิจัยครั้งนี้ โดยผู้วิจัยได้สร้างข้อกระทง แต่ละองค์ประกอบจำนวน 8 ข้อ รวมทั้งฉบับ 24 ข้อ

6. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

6.1 การประเมินค่าความตรง (Validity)

6.1.1 การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

ผู้วิจัยได้นำแบบวัดความพึงพอใจในชีวิตสมรสทั้ง 24 ข้อ ไปตรวจสอบความตรงตามคำจำกัดความและความถูกต้องของภาษาที่ใช้ จากผู้ทรงคุณวุฒิในคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจำนวน 2 ท่าน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรรณิการ์ นลราชสุวัจน์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ชুমพร ยงกิตติกุล ผู้วิจัยคัดเลือกข้อคำถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 2 ท่านมีความเห็นสอดคล้องกันได้ และปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

6.1.2 การตรวจสอบความตรงตามสภาพ (Concurrent Validity)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา และมีการปรับแก้ภาษาแล้ว มาทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างผู้สมรสจำนวน 40 คน เป็นชาย 20 คน และ หญิง 20 คน แล้วนำคะแนนรวมที่ได้มาเรียงลำดับคะแนนตั้งแต่คะแนนสูงสุดไปยังคะแนนต่ำสุด แล้วจึงแบ่งกลุ่มผู้ที่ได้คะแนนเกินเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 73 เป็นกลุ่มผู้ที่ได้คะแนนสูง และกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 27 เป็นกลุ่มผู้ที่ได้คะแนนต่ำ จากนั้นใช้การทดสอบค่าสถิติที (T-Test) เพื่อวิเคราะห์ค่าความแตกต่างของค่ามัธยฐานเลขคณิต (Mean) ของกลุ่มผู้ที่ได้คะแนนสูงและกลุ่มผู้ที่ได้คะแนนต่ำ พบว่ามีข้อคำถามผ่านเกณฑ์การคัดเลือกทั้งสิ้นจำนวน 22 ข้อ

ผู้วิจัยนำข้อกระทงที่ผ่านเกณฑ์จำแนกกลุ่มสูง กลุ่มต่ำ จำนวน 22 ข้อ มาหาค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้อกระทงที่เหลือทั้งฉบับ (Corrected Item-Total Correlation : CITC) เพื่อคัดเลือกข้อกระทงที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

อย่างน้อย .31 ขึ้นไป ที่ระดับ $p < .05$ พบว่าข้อกระทงทั้งหมด ผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ โดยมีค่า CITC อยู่ระหว่าง .43 ถึง .86 ที่ระดับ $p < .05$

ผู้วิจัยวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายด้านกับคะแนนรวมทั้งฉบับ ได้ค่า สหสัมพันธ์ ที่ระดับ $p < .05$ ดังนี้

ด้าน	ค่าสหสัมพันธ์กับคะแนนรวม
ด้านความใกล้ชิด	.86
ด้านทัศนคติต่อผู้สมัคร	.92
ด้านการเงิน	.69

6.2 การประเมินค่าความเที่ยง (Reliability)

ผู้วิจัยตรวจสอบวัดค่าความเที่ยง (Reliability) จากผู้สมัครจำนวน 40 คนโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงเชิงความสอดคล้องภายใน (Cronbach's Coefficient of Internal Consistency) ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค ได้ค่าอัลฟาทั้งฉบับ และจำแนกตามองค์ประกอบแต่ละด้าน ได้ดังนี้

องค์ประกอบ	ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา
ด้านความใกล้ชิด	.88
ด้านทัศนคติต่อผู้สมัคร	.95
ด้านการเงิน	.89
รวมทั้งฉบับ	.94

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น 2 ลักษณะ

1.1 ผู้วิจัยติดต่อกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง เพื่อขออนุญาตแจกแบบสอบถามและเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัย

1.2 วิจัยติดต่อกลุ่มตัวอย่างผ่านทางผู้รู้จักเป็นการส่วนตัวกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตแจกแบบสอบถามและเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัย

2. ผู้วิจัยรับแบบสอบถามคืนเป็น 2 ลักษณะ

2.1 ในกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยติดต่อกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ผู้วิจัยได้ไปขอรับแบบสอบถามคืนตามวันและเวลาที่นัดหมายไว้กับกลุ่มตัวอย่าง

2.2 ในกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยติดต่อกับกลุ่มตัวอย่างผ่านทางผู้ที่รู้จักเป็นการส่วนตัวกับกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการส่วนตัวกับกลุ่มตัวอย่าง ตามวันและเวลาที่นัดหมายไว้

3. จากการเก็บข้อมูลทั้งสองลักษณะผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไปทั้งหมด 430 ชุด และได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 376 ชุด คิดเป็นร้อยละ 87.44 ผู้วิจัยได้คัดแบบสอบถามที่ตอบไม่สมบูรณ์ออกจำนวน 51 ชุด คงเหลือแบบสอบถามที่นำมาวิเคราะห์ข้อมูลจำนวน 325 ชุด คิดเป็นร้อยละ 75 ของแบบสอบถามที่แจกไป

4. การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ตอบครบทุกข้อมาทำการตรวจให้คะแนน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ทางสถิติโดยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

4. การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปผลการวิจัย

การวิจัยส่วนที่ 1

1. ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรทั้งหมด

1.1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการสื่อสารจำแนกตาม เพศ อายุ ระยะเวลาการสมรส จำนวนบุตร ระดับการศึกษาของผู้สมรสและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว

1.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจในชีวิตสมรสจำแนกตาม เพศ อายุ ระยะเวลาการสมรส จำนวนบุตร ระดับการศึกษาของผู้สมรสและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว

2. การวิเคราะห์เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม แยกตามตัวแปรภูมิหลัง โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวของการสื่อสารและความพึงพอใจในชีวิตสมรสของผู้สมรส โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระยะเวลาการสมรส จำนวนบุตร ระดับการศึกษาของผู้สมรสและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว

การวิจัยส่วนที่ 2

การทดสอบความแตกต่างของคะแนนการสื่อสารของผู้สมรสที่มีระดับความพึงพอใจในชีวิตสมรสสูงและผู้สมรสที่มีระดับความพึงพอใจในชีวิตสมรสต่ำ ด้วยการทดสอบค่าที (t-independent test)